

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-73-94>

УДК 339.1

# ЕКОНОМІЧНІ ПОТРЯСІННЯ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ЯК ПРИЧИНА ТРАНСФОРМАЦІЇ СВІТОПОРЯДКУ

## ECONOMIC TURMOIL IN THE CONTEXT OF GLOBALIZATION AS A REASON FOR THE TRANSFORMATION OF THE WORLD ORDER

**Белінська Ганна Василівна**кандидат економічних наук, доцент,  
Державний університет «Київський авіаційний інститут»  
ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-8978-8513>**Захарєнков Євген Романович**магістрант,  
Державний університет «Київський авіаційний інститут»  
ORCID: <http://orcid.org/0009-0000-7447-9219>**Ganna Belinska, Zakharenkov Yevgen**  
State University "Kyiv Aviation Institute"

У статті досліджено багатовимірний вплив глобалізації на сучасні економічні відносини між країнами світу. Розкрито як позитивні аспекти (поширення технологій, мобільність капіталу, зростання взаємозалежності), так і негативні наслідки: економічна нерівність, політична напруженість, ризики інфляції, дестабілізація ринків. Особливу увагу приділено наслідкам тарифної політики США у 2025 році, яка стала прямою загрозою для світової економіки, провокуючи нову глобальну рецесію, фрагментацію та регіоналізацію торгівлі, та спричинила коливання на фондовому та сировинному світових ринках. Також акцентовано увагу на політичних наслідках такої непродуманої політики – підвищенні ризиків гонки озброєнь, руйнації оборонних союзів та зростанні ризиків нової повномасштабної війни. Авторами наголошено на необхідності переосмислення економічних стратегій у нових геополітичних умовах.

**Ключові слова:** глобалізація, міжнародна торгівля, тарифна політика, економічна безпека, інфляційні ризики, фондовий ринок, ціни на сировину.

The article examines the multidimensional impact of globalization on modern economic relations between countries of the world. It reveals both positive aspects (the spread of technology, capital mobility, growing interdependence) and negative consequences: economic inequality, political tension, inflation risks, and market destabilization. Particular attention is paid to the consequences of the tariff policy initiated by the US government in 2025, which became a direct threat to the global economy, provoking a new global economic recession due to the decline in global industrial production and, as a result, a decrease in the volume and pace of global trade. The authors conclude that such actions stimulate the fragmentation and regionalisation of world trade, when, in the face of uncertainty, companies change their supply chains, looking for partners and consumers in their own region or focusing on friendly countries. This, in turn, undermines trust in the United States as a reliable partner and forces countries to look for new partnerships. As a result, the authors predict that in the long run, other countries may take the place of the world leader. It is also noted that the tariff war caused fluctuations in the global stock and commodity markets. Fear of an industrial recession has plunged commodity prices (particularly oil) and reduced the confidence of major investors in the US markets as a place to invest safely. And uncertainty about the future actions of the US government further reduces the motivation for real investors who cannot carry out long-term business planning, resulting in major changes in the direction of global investment flows. Tariff wars may also stimulate institutional changes in global trade in the future, as D. Trump's government's refusal to pay membership fees to the World Trade Organisation and uncoordinated unilateral duties that are completely contrary to the WTO principles pose a threat to the existence and full functioning of this organisation. The authors also focus on the political consequences of such an ill-considered tariff policy – increased risks of an arms race, destruction of defence alliances and increased risks of a new full-scale war. The authors emphasise the need to rethink economic strategies in the new geopolitical environment.

**Keywords:** globalization, international trade, tariff policy, economic security, inflation risks, stock market, commodity prices.

**Постановка проблеми.** Глобалізація є ключовим процесом, що впливає на розвиток світової економіки, а це, в свою чергу, суттєво змінює характер економічних відносин між країнами. Адже саме глобалізація сприяє інтеграції національних ринків у світову економіку, значно посилює мобільність капіталу, технологій та робочої сили, що веде до все більшої економічної взаємозалежності держав. Проте, одночасно з позитивними аспектами, глобалізація породжує низку викликів, які вимагають уваги наукової спільноти та економістів-практиків.

Так, однією з проблем залишається нерівномірність розподілу вигод від глобалізації між країнами, що ще загострює соціально-економічні дисбаланси між розвиненими та країнами, що розвиваються. В свою чергу, розвиток цифрових технологій, штучного інтелекту, блокчейну змінюють структуру глобальної економіки: відбувається цифровізація фінансових операцій, торгівлі та виробничих процесів, що створює нові можливості для економічного зростання, але водночас збільшує ризики кібербезпеки та цифрової нерівності між країнами.

Особливу увагу варто звернути на ескалацію геополітичної напруженості, яку ми спостерігаємо останніми роками, і яка безпосередньо впливає і на економічну глобалізацію. Торговельні війни, санкції, спрямовані проти окремих країн, протекціоністські заходи змушують учасників ринку переглядати підходи до міжнародної співпраці. Зокрема, останні торговельні тарифи, оголошені урядом Д. Трампа, а також спроби США вести торговельні війни з найближчими сусідами та партнерами по НАФТА – Канадою та Мексикою призвели до хаосу як у світовій політиці, так і у світовій економіці. Вони безумовно матимуть довгострокові наслідки для світу та навіть можуть зруйнувати сучасний світоустрій. Вже зараз очевидно, що міжнародна економічна політика вимагатиме від урядів країн не просто балансу між відкритістю до міжнародної співпраці та захистом національних інтересів, а практичних кроків до деглобалізації або регіоналізації.

**Аналіз останніх досліджень і публікацій** свідчить, що багато авторів звертають увагу на саме на визначення та сутність глобалізації як процесу. Так, згідно Дж. Стігліца [1], глобалізація сприяє поширенню технологій, капіталу та робочої сили між державами, водночас створюючи нерівномірний розподіл вигод.

Власне вплив глобалізації на міжнародну торгівлю є предметом дослідження П. Кругмана та М. Обстфельда [2], які дійшли висновку, що глобалізація призвела до зниження торговельних бар'єрів та збільшення товарообігу. Проте Д. Хелперн [3] зазначав, що глобалізація також загострює конкуренцію та створює ризики для національних економік.

Вітчизняні вчені теж досліджували глобалізацію та її вплив на світові економічні процеси. Так, в статті О. Трасковської [4] досліджено, як глобалізація впливає на економічний розвиток та взаємозв'язок країн. Зазначено, що глобалізація зміцнює позиції розвинених країн, створюючи переваги для транснаціональних корпорацій. А Л. Осіпова [5] аналізує вплив глобалізації на сучасні економічні моделі, досліджуючи нові виклики та можливості, які виникають у зв'язку з глобалізаційними процесами. Проблемою впливу глобалізації на розвиток України цікавились такі вітчизняні вчені, як: О. Гетманець, Д.Коробцова та Ю. Єжелей [6]. Автори підкреслюють позитивність економічної глобалізації для розвитку України, водночас зазначаючи, що Україна має недостатню економічну підготовку, потребує посилення інноваційних процесів та покращення інвестиційного клімату. В низці джерел [7; 8] підіймається питання боротьби з наслідками російського вторгнення, гуманітарною кризою, продовольчою та енергетичною безпекою тощо.

Проте глобальний економічний простір безупинно трансформується під впливом нових викликів, загроз та змін у світовій торгівлі, що спричинені військовими та торговельними конфліктами та іншими непередбачуваними факторами. А отже **метою даної статті** є актуалізація підходів до оцінки впливу глобалізації на економічні відносини між країнами світу, а також дослідження напрямів трансформації самих глобалізаційних процесів в ситуації зміни полярності у міжнародних відносинах.

**Виклад основного матеріалу дослідження.** Розглядаючи вплив глобалізації на світові економічні процеси, варто згадати її характерні ознаки, серед яких взаємозалежність та взаємопроникнення національних економік внаслідок формування міжнародних виробничих ланцюгів. Це розширює масштаби обміну та інтенсифікує рух товарів, капіталів, трудових ресурсів. Як наслідок – глобалізація послаблює можливостей держав формувати свою незалежну економічну політику [9]. Глобалізація проявляється як об'єктивний процес планетарного масштабу, що має низку

наслідків, як позитивних, так і негативних. До позитивних можна віднести: поширення нових інформаційних технологій, що веде до скорочення часу і витрат на трансакції, поліпшення умов праці та життя тощо. Відбувається також перехід на ресурсо заощаджувальні технології. Проте взаємозалежність країн веде до підвищення їх вразливості в умовах негативного впливу світогосподарських зв'язків, адже виграш від глобалізації розподіляється нерівномірно. Тож серед негативних наслідків глобалізації – посилення нерівномірності розвитку країн; нав'язування сильними країнами своєї волі, нераціональної структури господарства тощо.

Наприклад, зараз світова економіка перебуває в ситуації, коли взаємозалежність стала причиною економічного просідання через політичні трансформації в країні-лідері – США. На початку квітня 2025 р. адміністрація президента США Д. Трампа запровадила масштабні тарифи на імпорту, зокрема 84% на товари з Китаю, 46% – з В'єтнаму та 20-25% – з Європейського Союзу. Ці заходи задекларовані як такі, що мають сприяти відновленню американського виробництва та зменшенню торговельних дефіцитів. Проте вони викликали критику з боку міжнародних партнерів і побоювання аналітиків щодо можливості глобальної торговельної війни [10]. І такі побоювання виявилися не безпідставними: Китай у відповідь підвищив тарифи на весь американський імпорту до 84%. А Європейський Союз затвердив тарифи на американські товари на загальну суму близько 21 млрд. євро (23,2 млрд. дол.) [11]. Паралельно, ЄС серед можливих заходів розглядає введення обмежень для американських технологічних компаній, що підкреслює зростання напруги у відносинах [12].

На ескалацію торговельної напруженості між США та Китаєм відреагували в Світовій організації торгівлі (СОТ), де зазначають, що торгівля товарами між цими країнами може впасти на 80%. Це матиме негативні наслідки для світу, адже на США та Китай у сукупності припадає 3% від глобальної торгівлі [13].

І хоча уряд Трампа ввів 90-денний мораторій на запровадження тарифів, проте впровадження базових тарифів у 10% для всіх країн не скасовано, а для Китаю тарифи тільки зросли до 145% (Китай у відповідь підвищив тарифи для товарів з США до 125%). Тобто фактично **торгівельна війна продовжується**, що вже призвело до **серйозної гео-**

**політичної напруженості** та підвищило ризик рецесії, яка може стати третьою глобальною рецесією за останні 20 років. Адже коли запроваджуються нові тарифи, запускається низка негативних процесів, таких як: зростання цін, порушення ланцюгів поставок, ріст безробіття тощо.

Уповільнення світової економіки спричинене американським протекціонізмом збільшує **ризик прискорення інфляції долара** через можливу нестачу товарів на внутрішньому ринку США. Водночас прогнозується, що Китай буде змушений знижувати курс юаня, щоб хоча б частково компенсувати зростання ціни експорту. Так, вже 9 квітня 2025 р. китайський юань завершив торги на найнижчому рівні за останні 17 років [14].

Проте одним з найбільш масштабних наслідків від запровадження мит може стати **фрагментація світової торгівлі відносно до політичних альянсів**. Так, за оцінками СОТ, поділ глобальної економіки на два блоки може призвести до довгострокового зниження світового ВВП майже на 7% [13].

Дана торговельна війна ініційована Д. Трампом не стала неочікуваною для Китаю, адже ще за своєї попередньої каденції він просував подібні ініціативи. Тому Китай в останні роки цілеспрямовано знижував свою залежність від ринків США. Зокрема, лише за період з 2022 по 2023 рр. вартість китайського експорту до цієї країни впала на 20% – до 427 млрд. дол. [15]. А отже для економіки Китаю нова тарифна політика хоч і стала фактором просідання, проте навряд чи спричинить економічну руйнацію. Чого не можна сказати про інші країни Південно-Східної Азії, багато з яких традиційно вважалися союзниками США і не очікували впровадження тарифів на свій експорт. Так, для В'єтнаму заплановано введення тарифу у 46%, Камбоджі – 49%, Таїланду – 36%, Японії – 24%, Південної Кореї – 25%, Тайваню – 32% [16]. Різке та непродумане рішення уряду США поставило під сумнів надійність країни як торговельного і політичного партнера для цих країн. Руйнування усталених багаторічних партнерств створює вакуум, які швидко заповнять інші держави. І передусім це той же таки **Китай, який давно претендує на лідерство в регіоні**.

Не лише уряди, але й бізнес розцінюють ситуацію як входження економіки в зону турбулентності. У відповідь на геополітичні виклики та жорсткі торговельні обмеження крупні компанії **трансформують ланцюги**

**постачання**, віддаючи перевагу практикам "nearshoring" та "friend-shoring".

«Nearshoring» – це переміщення виробництва та бізнесу в цілому ближче до головного хабу. Така практика серйозно зазвучала на світовій арені під час пандемії, коли значна кількість країн закрили свої кордони і здійснювати коопероване виробництво стало майже неможливо. А «friend-shoring» – активно зростаюча торговельна практика, коли мережі ланцюгів поставок орієнтуються на країни, які розглядаються як політичні та економічні союзники. Як наслідок – зростає роль регіональних торговельних блоків та посилюються економічні зв'язки між країнами, що мають спільні інтереси та цінності. Як приклад – Китай і Європейський Союз у відповідь на запроваджені США митні тарифи активно обговорюють шляхи **поглиблення двостороннього економічного та торговельного співробітництва**, при тому що до цього між ними спостерігалась торгівельна війна, коли ЄС активно блокував надходження електрокарів з Китаю на свої ринки [17].

**Фондовий ринок** також реагує на торговельну війну: після оголошення нових тарифів індекс S&P 500 **обвалився**: лише за 3-4 квітня 2025 року він втратив близько \$6,6 трлн., що стало найбільшим дводенним падінням в історії. Проте вони знову зросли після рішення про відтермінування запровадження підвищених мит на 90 днів: індекс Dow Jones завершив 9 квітня зростанням майже на 8%, S&P500 – приблизно на 9,5%, а найбільше додав Nasdaq – близько 12% [18]. Карколомна динаміка індексів змусила громадськість запідозрити американського президента в маніпуляціях з фондовим ринком, а інвесторів – задуматись про надійність інвестування в американські цінні папери.

Взагалі, **інвестиції** – це ще один сектор, де економісти найближчим часом очікують на **суттєве просідання**. Причина – невизначеність та непрогнозованість дій уряду США: реальних інвесторів відлякує не тільки введення, але й потенційне скасування тарифів на імпорт в США, адже такі дії ставлять під сумнів доцільність будівництва виробничих потужностей на території країни.

Очікуване зниження обсягів світового виробництва спричинило **падіння цін на сировину** (передусім на енергоносії). І хоча в умовах тарифного мораторію ціни на нафту продемонстрували незначне зростання, проте ситуація все одно важко непрогнозована. Так, торгова війна загрожує видобутку

нафти в самих США, оскільки різке падіння цін може призвести до банкрутства сланцевих компаній, оскільки їм для прибуткової роботи потрібні ціни на нафту в США на рівні щонайменше \$65 за барель. А після оголошення нових тарифів, вартість сирової нафти досягла свого багаторічного мінімуму в \$55,12. Тож зараз виробники нафти в США перебувають в умовах «надзвичайної невідзначеності».

Паралельно, в очікуванні уповільнення світової економіки країни ОПЕК+ оголосили про зняття обмежень на видобуток, адже стримувати падіння цін в довгостроковій перспективі є недоцільним. Так, вісім країн ОПЕК+ заявили про наміри збільшити видобуток на 411 000 барелів на добу в травні – значно більше, ніж очікувані 135 000 барелів на добу. ОПЕК обґрунтувала своє рішення міцними ринковими фундаментальними показниками, проте зазначила, що подальше нарощування видобутку може бути зупинено за потреби.

Ще одним наслідком тарифної війни можна вважати ризик руйнації торговельних домовленостей, що були досягнуті протягом останніх 80-ти років завдяки підписанню країнами міжнародних угод ГАТТ(СОТ). На поточний момент США призупинили внески до СОТ, оскільки прагнуть скоротити державні витрати. Станом на кінець грудня 2024 року заборгованість США становила \$25,70 млн. А на бюджетному засіданні СОТ у березні 2025 р. представник США повідомив про призупинення внесків до бюджету СОТ за 2024 та 2025 рр. [19] Це тривожить, адже внесок США, як країни з найбільшою економікою, у бюджет організації теж є найбільшим – близько 11% від загальної суми.

В той самий час країни, проти яких введено тарифи, готують звернення до СОТ для вирішення конфлікту. Наприклад, Канада розпочала процес оскарження 25% мит на ввезення своїх автомобілів до США [20]. Очевидно, що рішення СОТ не будуть на користь США, а значить уряд Трампа може просто оголосити про вихід країни з організації, що на нашу думку, ставить під загрозу її існування.

Ще одна загроза, з якою може зіткнутися людство в найближчий час – нарощування гонки озброєнь. У відповідь на торговельні обмеження та скорочення витрат США на підтримку миру Європі, країни ЄС нарощуватимуть власні військові витрати, як для того, щоб компенсувати зниження підтримки України з боку США, так і для того, щоб покращити власний оборонний потенціал. Також це

рішення дозволить країнам зберегти їх промисловий потенціал, переорієнтувавшись на випуск продукції для ВПК, що дозволить уникнути рецесії (принаймні в короткостроковій перспективі). Аналогічних дій варто очікувати від Китаю, який давно проводить інтенсивну гонку озброєнь, а на тлі просідання економіки може взагалі розпочати відкриту агресію по відношенню до Тайваню, який натомість виявився майже беззахисним в умовах ускладнення стосунків з США.

Виходячи зі сказаного вище, в перспективі варто очікувати зниження ефективності наявних міжнародних оборонних альянсів та з високою вірогідністю появи нових. Причина – дії уряду США знижують довіру до країни як до партнера (в тому числі і через позицію по Україні), що може послабити здатність НАТО ефективно реагувати на загрози.

**Висновок:** У статті зроблено спробу розкрити багатогранність впливу глобалізації на сучасні економічні відносини між країнами. Так, з'ясовано, що з одного боку, глобалізація сприяє поглибленню міжнародної співпраці, обміну технологіями, підвищенню мобільності капіталу та робочої сили, а з іншого – загострює економічну нерівність, посилює залежність національних економік від зовнішніх чинників і підвищує вразливість до глобальних криз.

Особливо гостро питання взаємного впливу країн набуло в умовах торговельної політики, яку проводить адміністрація президента США на поточний момент. Ці дії вже спровокували ескалацію торговельної війни, зростання геополітичної напруженості, та підвищення ризиків глобальної рецесії через уповільнення світового виробництва. Також тарифна війна загострила інфляційні ризики для США та інших країн, що є крупними експортерами (окрема мова йде про Китай).

Ще одним макроекономічним наслідком став обвал цін на сировину через очікування уповільнення світової економіки. Під загрозою рецесії країни ОПЕК+ оголосили про зняття обмежень на видобуток для збере-

ження частки ринку, що призвело до падіння ціни на нафту до багаторічних мінімумів. Це несе загрозу для сланцевих компаній у США, оскільки зростає ймовірність їх банкрутств, скорочення інвестицій та втрат на ринку праці.

На тарифну війну чутливо відреагував і фондовий ринок: після оголошення нових тарифів індекс S&P 500 продемонстрував рекордне падіння в своїй історії. Така нестабільність підриває довіру інвесторів, знижує рівень інвестиційної привабливості США та створює ризики для довгострокової економічної стабільності. Хоча відтермінування тарифів частково відновило ринкову активність, загальний рівень невизначеності залишається високим.

Це, в свою чергу, веде до переосмислення країнами підходів до глобальної інтеграції, коли перевага надається практикам «nearshoring» та «friend-shoring», що потенційно може призвести до формування нових економічних блоків та посилення геополітичного впливу інших крупних гравців.

Варто підкреслити, що наслідки цих процесів виходять за межі економіки – торкаються безпекових аспектів, зокрема ймовірного нарощування гонки озброєнь та трансформації міжнародних оборонних альянсів. Також можливі суттєві зміни в системі інституційного оформлення міжнародної торгівлі: США вводячи нові необґрунтовані та неузгоджені тарифи загрожують функціонуванню договорів ГАТТ/СОТ.

Світова економіка вступає в нову фазу, де питання балансу між відкритістю та економічним суверенітетом постає з новою силою. У цьому контексті, пошук ефективних стратегій адаптації до змін глобального порядку має стати одним із ключових завдань національних урядів. У комплексі ці процеси демонструють, що сучасна глобалізація несе не лише можливості, але й значні виклики для макроекономічної стабільності, вимагаючи від урядів оперативних та стратегічно виважених рішень у сфері економічної політики.

#### СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Стігліц Дж. Глобалізація та її тягарі / пер. з англ. В. Сахна. – К. : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2003. 252 с.
2. Кругман П., Обстфельд М., Мелітц М. Міжнародна економіка: теорія і політика. – К. : Видавництво XYZ, 2017. 799 с.
3. Хелперн Д. Inside the Nudge Unit: How Small Changes Can Make a Big Difference. – Лондон : WH Allen, 2015. – 400 с.

4. Трасковська О. В. Вплив глобалізаційних процесів на економічний розвиток та взаємозв'язок країн у світовій економіці // *Здобутки економіки: перспективи та інновації*. – 2024. – Вип. 3. – Режим доступу: <https://doi.org/10.57125/econp.2024.02.29.01>.
5. Осіпова Л. Вплив глобалізації на сучасні економічні моделі: нові виклики та можливості // *Економіка та суспільство*. – 2024. – Вип. 66. – Режим доступу: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-66-78>.
6. Гетманець О. П., Коробцова Д. В., Єжелій Ю. О. Глобалізація та міжнародна економіка: складність інтеграції ринків та економічні наслідки на рівні країн (український досвід) // *Академічні візії*. – 2023. – Вип. 20. – Режим доступу: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/456>.
7. Вплив багатополлярної глобалізації на зовнішню торгівлю України : колективна монографія / за ред. д-ра екон. наук, чл.-кор. НААН України Т.О. Осташко ; НАН України, ДУ "Ін-т екон. та прогнозув. НАН України". – Електрон. ресурс. – К., 2024. 330 с.
8. Глобалізаційні процеси у світовій економіці: виклики та можливості для України : колективна монографія / за заг. Ред. Д.е.н., проф. О.О. Борзенко ; НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогнозув. НАН України». – Електрон. Дані. – К., 2022. – 264 с. : табл., рис.
9. Яким є вплив глобалізаційних процесів на економіку, культуру, довкілля, людину? [Електронний ресурс] // Всеосвіта. URL: <https://vseosvita.ua/library/embed/0100a3mc-8277.docx.html> (дата звернення: 10.04.2025).
10. Swanson A. Trump's Tariffs Didn't Fuel a U.S. Manufacturing Boom. They Did Help China. [Електронний ресурс] // *The Wall Street Journal*. – 2024. – URL: [https://www.wsj.com/economy/trade/trump-tariffs-us-global-manufacturing-294b0f55?utm\\_source=chatgpt.com](https://www.wsj.com/economy/trade/trump-tariffs-us-global-manufacturing-294b0f55?utm_source=chatgpt.com) (дата звернення: 10.04.2025).
11. ЄС у відповідь на тарифи США погодив мита на американські товари на 21 млрд євро [Електронний ресурс] // Суспільне Новини. – 2025. – URL: <https://suspihne.media/990941-es-u-vidpovid-na-tarifi-ssa-pogodiv-mita-na-amerikanski-tovari-na-21-mlrd-evro/> (дата звернення: 10.04.2025).
12. Trump's tariffs: how might Europe respond to unleashing of trade war? [Електронний ресурс] // *The Guardian*. – 2025. – URL: [https://www.theguardian.com/us-news/2025/apr/02/trumps-tariffs-how-might-europe-respond-to-unleashing-of-trade-war?utm\\_source=chatgpt.com](https://www.theguardian.com/us-news/2025/apr/02/trumps-tariffs-how-might-europe-respond-to-unleashing-of-trade-war?utm_source=chatgpt.com) (дата звернення: 10.04.2025).
13. Торговля між США та Китаєм впаде на 80% — попередній прогноз СОТ [Електронний ресурс] // НВ Бізнес. – 2025. – URL: <https://biz.nv.ua/ukr/markets/torgivlya-mizh-ssha-ta-kitayem-vpade-na-80-poperedniy-prognoz-sot-50505013.html> (дата звернення: 12.04.2025).
14. Китайський юань обрушився до 17-річного мінімуму через ескалацію Трампом торгової війни [Електронний ресурс] // *Liga.net*. – 2025. – URL: <https://finance.liga.net/ekonomika/novosti/kitaiskii-yuan-obrushilsya-do-17-letnego-minimuma-iz-za-eskalatsii-trampom-torgovoi-voiny> (дата звернення: 10.04.2025).
15. Китай стрімко збільшив експорт попри торгові обмеження [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.unian.ua/economics/other/kitay-strimko-zbilshiv-eksport-popri-torgovi-obmezheniya-12566016.html> (дата звернення: 14.04.2025).
16. Алі-Реза Резазаде. Тарифи Трампа об'єднують друзів і ворогів проти США [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://aspi.com.ua/news/novini-svitu/tarifi-trampa-obednuyut-druziv-i-vorogiv-proti-ssha-ali-reza-rezazade#gsc.tab=0> (дата звернення: 12.04.2025).
17. Китай і Євросоюз обговорили поглиблення двосторонньої торгівлі на тлі тарифної війни зі США [Електронний ресурс] // *UA.News*. – 2025. – URL: <https://ua.news.ua/world/kitaj-i-yevrosoyuz-obgovorili-pogliblennya-dvostoronnoyi-torgivli-na-tli-tarifnoyi-vijni-zi-ssha> (дата звернення: 11.04.2025).
18. Фондовий ринок США за два дні обвалився на рекордні \$6,6 трлн [Електронний ресурс] // *Forbes Україна*. – 2025. – URL: <https://forbes.ua/news/fondoviy-rinok-ssha-za-dva-dni-obvalivsya-na-rekordni-66-trln-05042025-28628> (дата звернення: 10.04.2025).
19. США припинили внески до Світової організації торгівлі [Електронний ресурс] // *Главком*. – 2025. – URL: [https://glavcom.ua/world/world-politics/ssha-pripinili-vneski-do-svitovoji-orhanizatsiji-torhivli-1051611.html#google\\_vignette](https://glavcom.ua/world/world-politics/ssha-pripinili-vneski-do-svitovoji-orhanizatsiji-torhivli-1051611.html#google_vignette) (дата звернення: 10.04.2025).
20. Канада подала до СОТ скаргу через тарифи США на автомобілі [Електронний ресурс] // *Еспресо*. – 2025. – URL: <https://espresso.tv/svit-kanada-podala-do-sot-skargu-cherez-tarifi-ssha-na-avtomobili> (дата звернення: 15.04.2025).

## REFERENCES:

1. Stiglitz, J. E. (2003). *Hlobalizatsiia ta yii tiahari* [Globalization and its discontents]. Kyiv: Vydavnychiy dim «Kyievo-Mohylianska akademiia», 252 p. (in Ukrainian)
2. Krugman, P., Obstfeld, M., & Melitz, M. (2017). *Mizhnarodna ekonomika: teoriia i polityka* [International economics: Theory and policy]. Kyiv: Vydavnytstvo XYZ, 799 p. (in Ukrainian)

3. Halpern, D. (2015). Inside the Nudge Unit: How Small Changes Can Make a Big Difference. London: WH Allen.
4. Traskovska, O. V. (2024). Vplyv hlobalizatsiinykh protsesiv na ekonomichnyi rozvytok ta vzaiemozviazok krain u svitovii ekonomitsi [The impact of globalization processes on economic development and the interconnection of countries in the world economy]. *Zdobutky ekonomiky: perspektyvy ta innovatsii – Economic achievements: prospects and innovations*, vol. 3. DOI: 10.57125/econp.2024.02.29.01
5. Osipova, L. (2024). Vplyv hlobalizatsii na suchasni ekonomichni modeli: novi vyklyky ta mozhlyvosti [The impact of globalization on modern economic models: new challenges and opportunities]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and society*, vol. 66. DOI: 10.32782/2524-0072/2024-66-78
6. Hetmanets, O. P., Korobtsova, D. V., & Yezhelyi, Yu. O. (2023). Hlobalizatsiia ta mizhnarodna ekonomika: skladnist intehtratsii rynkiv ta ekonomichni naslidky na rivni krain (ukrainskyi dosvid) [Globalization and the international economy: the complexity of market integration and economic consequences at the country level (Ukrainian experience)]. *Akademichni vizii – Academic Visions*, vol. 20. Available at: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/456> (accessed April 25, 2025)
7. Ostashko, T. O. (ed.) (2024). Vplyv bahatopoliarnoi hlobalizatsii na zovnishniu torhivliu Ukrainy [The impact of multipolar globalization on Ukraine's foreign trade]. Kyiv, 330 p. (in Ukrainian)
8. Borzenko, O. O. (ed.) (2022). Hlobalizatsiini protsesy u svitovii ekonomitsi: vyklyky ta mozhlyvosti dlia Ukrainy [Globalization processes in the world economy: challenges and opportunities for Ukraine]. Kyiv, 264 p. (in Ukrainian)
9. Vseosvita. (n.d.). Yakym ye vplyv hlobalizatsiinykh protsesiv na ekonomiku, kulturu, dovkillia, liudynu? [What is the impact of globalization processes on the economy, culture, environment, and people?]. Available at: <https://vseosvita.ua/library/embed/0100a3mc-8277.docx.html> (accessed April 25, 2025)
10. Swanson, A. (2024). Trumps tariffs didnt fuel a U.S. manufacturing boom. They did help China. The Wall Street Journal. Available at: [https://www.wsj.com/economy/trade/trump-tariffs-us-global-manufacturing-294b0f55?utm\\_source=chatgpt.com](https://www.wsj.com/economy/trade/trump-tariffs-us-global-manufacturing-294b0f55?utm_source=chatgpt.com) (accessed April 24, 2025)
11. Suspilne Novini (2025, April 6). YeS u vidpovid na taryfy SShA pohodyv myta na amerykanski tovary na 21 mlrd yevro [In response to US tariffs, the EU agreed to tariffs on 21 billion euros worth of American goods]. Available at: <https://suspilne.media/990941-es-u-vidpovid-na-tarifi-ssa-pogodiv-mita-na-amerikanski-tovari-na-21-mlrd-evro/> (accessed April 25, 2025)
12. The Guardian. (2025, April 2). Trumps tariffs: How might Europe respond to unleashing of trade war? Available at: [https://www.theguardian.com/us-news/2025/apr/02/trumps-tariffs-how-might-europe-respond-to-unleashing-of-trade-war?utm\\_source=chatgpt.com](https://www.theguardian.com/us-news/2025/apr/02/trumps-tariffs-how-might-europe-respond-to-unleashing-of-trade-war?utm_source=chatgpt.com) (accessed April 21, 2025)
13. NV Biznes. (2025, April 5). Torhivlia mizh SShA ta Kytaiem vpade na 80% – popередnii prohnaz SOT [Trade between the US and China will fall by 80% - a preliminary WTO forecast]. Available at: <https://biz.nv.ua/ukr/markets/torgivlya-mizh-ssha-ta-kitayem-vpade-na-80-poperedniy-prognaz-sot-50505013.html> (accessed April 21, 2025)
14. Liga.net. (2025, April 4). Kytayskyi yuan obrushyvsia do 17-richnoho minimumu cherez eskalat-siiu Trampom torhovoi viiny [Chinese yuan falls to 17-year low as Trump escalates trade war]. Available at: <https://finance.liga.net/ekonomika/novosti/kitaiskii-yuan-obrushilsya-do-17-letnego-minimuma-iz-za-eskalatsii-trampom-torgovoi-voiny> (accessed April 23, 2025)
15. UNIAN. (2024, April 9). Kytai strimko zbilshyv eksport popry torhovi obmezhennia [China has rapidly increased exports despite trade restrictions]. Available at: <https://www.unian.ua/economics/other/kitay-strimko-zbilshiv-eksport-popri-torgovi-obmezhennia-12566016.html> (accessed April 22, 2025)
16. Rezazade, A.-R. (2024). Taryfy Trampa obiednuut druziv i vorohiv proty SShA [Trump's tariffs are uniting friends and foes against the United States] ASPI - ASPI. Available at: <https://aspi.com.ua/news/novini-svitu/tarifi-trampa-obednuut-druziv-i-vorogiv-proti-ssha-ali-reza-rezazade#gsc.tab=0> (accessed April 22, 2025)
17. UA.News. (2025, April 5). Kytai i Yevrosoiuz obhovoryly pohlyblennia dvostoronnoi torhivli na tli taryfnoi viiny zi SShA [China and the European Union discussed deepening bilateral trade amid the tariff war with the United States]. Available at: <https://ua.news.ua/world/kitaj-i-yevrosoyuz-obgovorili-poglyblennia-dvostoronnoyi-torgivli-na-tli-tarifnoyi-vijni-zi-ssha> (accessed April 19, 2025)
18. Forbes Ukraina. (2025, April 5). Fondovy rynek SShA za dva dni obvalyvsia na rekordni \$6,6 trln. [The US stock market collapsed by a record \$6.6 trillion in two days]. Available at: <https://forbes.ua/news/fon-doviy-rinok-ssha-za-dva-dni-obvalivsya-na-rekordni-66-trln-05042025-28628> (accessed April 22, 2025)
19. Hlavkom. (2025, April 6). SShA prypynyly vnesky do Svitovoi orhanizatsii torhivli [The US has stopped contributions to the World Trade Organization]. Available at: [https://glavkom.ua/world/world-politics/ssha-pripinili-vneski-do-svitovoi-orhanizatsiji-torhivli-1051611.html#google\\_vignette](https://glavkom.ua/world/world-politics/ssha-pripinili-vneski-do-svitovoi-orhanizatsiji-torhivli-1051611.html#google_vignette) (accessed April 24, 2025)
20. Espresso. (2025, April 3). Kanada podala do SOT skarhu cherez taryfy SShA na avtomobili [Canada has filed a complaint with the WTO over US tariffs on cars]. Available at: <https://espresso.tv/svit-kanada-podala-do-sot-skarhu-cherez-tarifi-ssha-na-avtomobili> (accessed April 20, 2025)